

הרפורמה בענף החלב

הממוצעת) והוקמו או שודרגו כ־10 מתקנים אזוריים לטיפול בשפכי רפתות ובפסולת מוצקה. למעט כ־70 רפתות (שחלקם בשלבי פרישה מהענף) כל הרפתות בארץ ביצעו השקעות והן היום מותאמות לדרישות המחמירות ביותר של איכות הסביבה, וניתן לומר כי הרפת הישראלית חדלה להיות גורם המזהם קרקע ומים.

סך מענקי ההשקעות במסגרת הרפורמה שנוהלה במשרד החקלאות ע"י מנהלת ההשקעות בחקלאות עומד על 550 מיליון ש"ח.

ההשקעות בפועל מוערכות בכ־1.2 מיליארד ש"ח. חלק גדול מההשקעות מומן באמצעות הלוואות לטווח קצר ובינוני, תחשיב מחיר המטרה בנוי על תקופה ארוכה של החזר ההון כך שבפועל נקלעו רפתות רבות למצוקה של תזרים מזומנים.

שנת 2007 הייתה למעשה השנה האחרונה לביצוע השקעות במסגרת הרפורמה. הרפורמה בענף החלב 1999–2007 עסקה בשני נושאים:

- התאמת הרפת הישראלית לדרישות המחמירות של איכות הסביבה.
- הפנמת יתרונות לגודל והגדלת יחידת הייצור, ע"י עידוד פרישת יצרנים והקצאת מכסתם ליצרנים אחרים וכן ע"י יצירת שותפויות.

המדינה סייעה לתהליך בהעמדת מענקי השקעה בשיעורים של 50%–65% בהשקעות הקשורות לאיכות הסביבה ו־30%–40% בהשקעות הקשורות בהגדלת יחידות הייצור. בתקופת הרפורמה נסגרו למעלה מ־400 רפתות (צמצום של 30% במספר הרפתות ובהתאם הגדלה של יחידת הייצור



מכון החליבה ברפת יזרעאל

מגזר משפחתי	מספר יצרנים שפרשו	מספר רפתות שנסגרו	סך מכסה נפדית מיליוני ליטרים	מזה העברת מכסה בתוך היישובים (אחוז)
1999-1996	101	86	26.0	77%
1999	31	18	8.4	75%
2000	81	44	27.0	89%
2001	74	59	25.2	64%
2002	65	43	19.7	79%
2003	41	32	14.1	79%
2004	35	30	12.7	89%
2005	16	9	5.7	100%
2006	10	8	4.1	100%
2007	2	3	1.0	49%
2008	21	18	8.4	55%
סך הכול	477	350	152.3	78%

מגזר שיתופי

2004	2	2	5.6
2005	1	1	2.7
סך הכול	3	3	8.3

בתי ספר 2006	1	1	0.5
--------------	---	---	-----



פרות אוכלות סלק מספוא בעין חרוד

צמצום במספר הרפתות	רפתות מאוחדות	מכסה שאוחדה (מיליוני ליטרים)	יצרנים	
22	22	13	44	לפני 1999
21	17	10	38	1999
42	27	18	69	2000
22	16	14	38	2001
20	14	13	35	2002
8	7	6	15	2003
12	12	10	24	2004
16	11	10	27	2005
11	6	7	17	2006
13	11	11	24	2007
9	7	2	16	2008
196	150	115	347	סך הכול

שותפויות* במגזר המשפחתי

הנתונים אינם כוללים
רפתות במסגרת הסדרי
אומנה ואינם כוללים רפתות
בהסדרי שירותי חליבה.

** שותפויות = התאגדויות
כשותפות או כאגודה
שיתופית.

צמצום במספר הרפתות	רפתות מאוחדות	מכסה שאוחדה (מיליוני ליטרים)	יצרנים	
	2	12	5	לפני 1999
4	2	15	6	1999
3	3	16	6	2000
6	5	33	11	2001
10	7	56	17	2002
6	5	41	11	2003
8	6	24	14	2004
3	3	20	6	2005
8	6	51	14	2006
2	2	14	4	2007
1	1	9	2	2008
51	42	291	96	סך הכול

שותפויות* במגזר השיתופי

* שותפויות = התאגדויות
כשותפות או כאגודה
שיתופית

מענקי מדינה על פי סעיפי השקעה במסגרת הרפורמה בענף החלב במיליוני ש"ח

מקור: משרד החקלאות

מענקי מדינה בחתך מגזרים במסגרת הרפורמה בענף החלב (מיליוני ש"ח)

שיעור ביצוע צפוי	צפי תשלום	שולם בפועל	שיעור מענק	מענק מאושר	השקעה מאושרת	
61.5%	61%	150	33%	247	754	הרחבת רפתות
68.0%	67%	345	49%	513	1,041	טיפול סביבתי
65.8%	65%	495	42%	760	1,795	סך הכול
		55				מענקי פרישה וניוד
		550				סה"כ כולל מענקי פרישה וניוד

מענקי מדינה בחתך מגזרים במסגרת הרפורמה בענף החלב (מיליוני ש"ח)

מקור: משרד החקלאות

מענק ממוצע א"ש	מזהה השקעה עצמית	אומדן השקעה בפועל	מספר יחידות	שיעור ביצוע צפוי	תשלום בפועל	שיעור מענק מאושר	מענק מאושר	השקעה מאושרת	
1,541	360	602	157	78%	242	40%	309	769	מגזר שיתופי
304	299	525	744	58%	226	43%	388	901	מגזר משפחתי
336	4	8	11	69%	4	47%	5	12	בתי ספר
	22	45	9	40%	23	51%	58	113	מתקנים מקומיים, אזוריים וארציים
517	685	1,180	921	65%	495	42%	760	1,795	סך הכול

* לא הובא בחשבון הארכת ביצוע למתקנים אזוריים

התפלגות ההשקעות והמענקים לפי סעיפי השקעה

תשלום בפועל	מענק מאושר	השקעה מאושרת	
27%	33%	42%	הרחבת רפתות
63%	68%	58%	טיפול סביבתי
10%			פרישה וניוד
100%	100%	100%	סך הכול

התפלגות ההשקעות והמענקים לפי מגזרים

השקעה ממקורות עצמיים	השקעה בפועל	תשלום בפועל	מענק מאושר	השקעה מאושרת	
53%	51%	49%	41%	43%	שיתופי
44%	44%	46%	51%	50%	משפחתי
1%	1%	1%	1%	1%	בתי ספר
3%	4%	5%	8%	6%	מתקנים אזוריים
100%	100%	100%	100%	100%	סך הכול